

Paul Dinahtł'aa Łaakey Danh *Thessalonica* Key' Koht'iin ts'ą' Neetł'at

1 ¹Neexon, *Paul, Silas* eh, *Timothy* eh, daą' ch'ah dzineetł'at. *Thessalonica* key' koht'iin tah ts'anĥ, doo iin T'oodiĥt'ay łay eh huunaŷ iin, nũhts'ą' dzineetł'at. T'oodiĥt'ay, Neeta', eh *Jesus Christ*, Doo Neek'ach'ihohłe', huuts'an aĥłi. ²Tthiĥąą' ĥqqtł'at nũhts'iĥtaanak tł'aan nũhdzee' shiit ĥqqsuu' ts'ą' nũhtł'aach'ootaa'aal.

³*Christian* koht'iin, nił k'eenoo' nũxon xaah T'oodiĥt'ay, "Tsen-łi," honiĥ. Nts'ąą' al'ay xaah, ĥq' ch'ah ts'et-shyaagn nsq. T'oodiĥt'ay łay eh uudahnih ts'ą', dziin eh nił k'eenoo' tay' uk'ahahdee, tł'aan dziin eh nił k'eenoo' tay' niłxaah attsił'. ⁴Ĥqqsuu' ts'ą' niign dahday xaah, ch'ishyon iin ch'idanh danh doo iin T'oodiĥt'ay łay eh huunaŷ, ndeeĥ łehchinh heedeel danh, nũh'aanah ĥq' huuts'enih. Nũh'eh doodetnoĥ tł'aan haniich'atdee t'oot'ey noo' uudiĥ T'oodiĥt'ay łay eh uudahnih tł'aan k'at'ey hedidhahtsal. Ĥq' ch'ah nũh'aanah huuts'enih.

⁵Nts'ąą' nũh'eh hut-shyaagn eh, T'oodiĥt'ay tth'itdee'ay niign eh dinee iin xaah k'aholthadn iin shił' huu'etdatjahkay huu'ich'ooneĥ'ih. Ndeeh T'oodiĥt'ay k'ach'ihohłe' danh, ay ch'ah xaah nũh'aach'otdeethiit. Ay t'oot'ey dziin eh nił k'eenoo' tay' ĥqqsuu' ts'ą' koht'iin aĥłi. ⁶T'oodiĥt'ay ĥqqsuu' ts'ą' niign day eh, doo xaa' nũh'ach'otdeedee iin, ay ch'ale' T'oodiĥt'ay huu'ach'otdeedee huutahtsayĥ. ⁷Nũxon ach'otdeedee, ch'ah nũhts'itaanak tł'aan neexont'ah neets'itaanak. T'oodiĥt'ay ĥq' ch'ah taadił, ndeeĥ Neek'ach'ihohłe' dagn nan' k'et ts'anĥ T'oodiĥt'ay Aaneegn' nadatdeleegn diĥtay iin eh nataadaal ĥitnah'iil danh. ⁸Ay iin kũn' deek'an' eh d'q' haadał. Doo T'oodiĥt'ay its'etniign iin eh doo heneek suu' Neek'ach'ihohłe' *Jesus* aanah k'ak'ahohthadn iin, ay iin ch'ale' *Jesus* ts'anĥ u'otnalshaa. ⁹Ay dinee iin duun'ó' ĥqĥchaah ts'ą' huu'otnahshaa tł'aan Neek'ach'ihohłe' eh ĥqĥchaa' t'ay' ch'a' ch'ishuy danh ĥihdaltth'iil. ¹⁰Ay dziin ndeeĥ nataadaal nuuniithat danh ĥq' ch'ah uutaadił. Ishiit dziin nataadaal, doo łay eh yuunaŷ iin łatthagn' iin Yaa tsenaa'łi eh

hii'aanah doodihsoon daaniil xaah. Nühxon chih huutah daltth'iil, nee'aaneegn' eh nüh'eh ch'ida' thadzelxüü lay eh uudahnij' xaah.

¹¹Hqo' k'eexaan, nił k'eenoo' nühxaah hithadzelxoh. T'oodiht'ay k'eetaat tahdiił xaah, nühts'itaanak ts'iiniithanh. Tthihqaa diit'ay' xaa' nühts'itaanak, lahtthagn' hqosqo niign tahdiił, hqo' ch'ah tahdiił xaah t'aaan lay eh uudahnay eh, noo' uudih baa tatnaał xaah. ¹²Hqo' ch'ah hut-shyaagn de', Neek'ach'ihohle' *Jesus* Qqsii' aanah doodihsoon dahniil t'aaan nüh'aanah doodihsoon daaniil. Jah huu'ihdlaq ts'a' uutaadiil, neeT'oodiht'ay' eh Neek'ach'ihohle', *Jesus Christ*, hqotł'at neets'ihtaanak xaa'.

2 ¹Ndeeh Neek'ach'ihohle', *Jesus Christ*, nataadaał danh t'aaan Beh lehchinh tsaadal, hqo' ch'ah aanah daq' nühdihnij. *Christian* koht'iin, datdijhtay eh daq' nühdihnij: ²nüh'ijinii' sq' hantey' t'ey nił ch'itah ts'a' naniich'ahdee t'aaan doot'ey Doo Huuhqhchaah ts'a' K'ach'ihohle' Dziinn' ishiit nuuniithadn da' hqo' nay, ay xaa' ch'ale' sq' baa taniinat-thiidn. Doo nts'aa' noo' uutaaleel' aanah hqo'hee hqo' nay huule'. Doo hqo' hach'uunehtan hqo' nay huule'. Doo dinaht'aa k'et nühts'a' ch'ihneet'adn hqo' nay huule'. ³Sq' doot'ey nanühnuu'aa. Daq' ch'ah niign uutaaleel': tthee', noo' haathał danh dinee iin T'oodiht'ay ch'a' its'ahdaadał. Ishiit nuuniithat danh doo nach'uudah'iin k'ia' el'ay hitnah'iil t'aaan yik'etalnak. Ay ch'ale' T'oodiht'ay ndeesh duunoo' hqhchaah ts'a' ch'otnalshaa danh niitahteel'. ⁴Huu'ihdlaq ts'a' diit'ey dinee iin lahhiiyuunay t'aaan dii nahtaa' hiiniithan, ay ch'ah k'ia' tal'iil. Diit'ey dinee iin, "Jah shT'oodiht'ay nt'ay," henay, ay ch'ah chih k'ia' tal'iil. Diixaa' diichaa' taltsayh noo' haathał ts'a'. T'oodiht'ay hithahdelxoo shyah choh t'ey daataahaal. Ishiit taadaał t'aaan, "T'oodiht'ay diht'eh," daq' daaniil.

⁵Ndeeh nüh'eh ihdaa' da', hqo' huuhqhdlaq ts'a' hqo' nühdihnij'. Hee'alnáyh? ⁶T'oot'ey k'aaduu', dii ay ch'ah ehtsayh, ay ch'ah k'at'ey hitnah'iil xaah t'aaan k'at'ey yik'etalnagn xaah. Dii nlij' ts'a' hee'atnayh. Duunoo' hqo' t'ey haathał ishiit nuuniithat danh doo nach'uudah'iin k'ia' el'ay hitnah'iil t'aaan yik'etalnak. ⁷Dinee iin dziin nił k'eenoo' tay' nach'uudah'iin k'ia' hal'ij' ch'ida'. T'oot'ey dii hqo' huu'ihstsiin ts'a' t'ey hits'ihetniik. K'aaduu' T'oodiht'ay nts'aa' xaa' nde'ehuudel'ah, nach'uudah'iin k'ia' noo' k'ahul'iin xaah. Duunoo' hqo' t'ey haathał ishiit nuuniithat danh, T'oodiht'ay nts'aa' xaa' tay' k'at'ey nde'ehuu'etdal'aal. ⁸Ay t'aaan doo nach'uudah'iin k'ia' el'ay hitnah'iil t'aaan yik'etalnak. Doo Huuhqhchaah ts'a' K'ach'ihohle', *Jesus*, ndeesh hqotł'at kün' neldzeegn shiit nataadaal danh, ishiit danh yit'ay' yich'a' itaataaleel' t'aaan yitidhalxeh xaah uutaahel'. ⁹Doo nach'uudah'iin k'ia' el'ay ts'ant'ay t'ay' eh taadaał. Huu'ihdlaq ts'a' nahootahdaa, hech'ihohnah'iil xaah t'aaan ch'its'aa' ch'aa' hol'ih chih ts'a' taadiil. ¹⁰Doo duunoo' hqhchaah ts'a'

mooqtaashaa iin, ay ch'ale' nadahutnaa'aa, huu'ihdlaa ts'a' ts'ahqot'eh niign day xaa'. Laa' niign hqo' ch'ah xaa' hihtat-shih t'oot'ey hqo' ch'ah niign k'at'ey daanihtatdee. Ay t'aaan hqo' ch'ah niign k'eetaat k'at'ey hihtaadiil. Hqo' k'eexaan duunoo' hqhchaah ts'a' huu'ootaashaa. ¹¹ Ay eh, T'oodjht'ay ch'its'aa' niign t'ay' huuts'a' niitaa'aa' ts'a', ay xaa' elshyak niign noo' uudih l'aa' huuhuhdaaniil. ¹² Ay eh, lahtthagn' doo iin l'aa' niign k'al'aa' hiiniithan t'oot'ey ts'ahqot'eh niign kaah daniihetdee, ts'ahqot'leek niign huuxaah hqosqo nasaanayh huu'eh uule' xaah, ay iin ch'ale' huu'otnalshaa.

¹³ *Christian* koht'iin, nuhxon huu' doo iin Neek'ach'ihohle' xantsiin, nuhxaah ch'ale' ni' k'eenoo' T'oodjht'ay tsen-'ij' ts'enih. Nuhxaah noo' uudih T'oodjht'ay tsen-'ij' edzaaniil. T'oodjht'ay doo iin huutakshih niithan iin tah ts'anh ch'idaj' ch'itah xaah nuh'ijidlah, uchiill' key' iin tahleel' xaah. Dotdeegn' t'ay' xaa' t'aaan l'aa' niign l'ay eh uudahnih xaa', hqo' ch'ah det-shyaagn. ¹⁴ T'oodjht'ay Aaneegn' suu' eh hanuhnts'uunehtaan, ay aaneegn' xaa' diixaah, "Aan," nuh'ehnih. Dinee iin Neek'ach'ihohle', *Jesus Christ*, hii'aanah duunoo' hqhchaah ts'a' utthiilatdahdal, hqo' ch'ah Beh lehchinh ahda' xaah, hqo' ch'ah det-shyaak. ¹⁵ Ay eh, *Christian* koht'iin, dijhtayh ts'a' na'ahdee t'aaan l'aa' niign hanuhnts'uunehtaan hqo' ch'ah daahuutat-ton'. Hanuhnts'uunehtaan eh t'aaan needinaht'aa' eh l'aa' niign uudaldii xaah nuhdzenij'. ¹⁶⁻¹⁷ Tthihaa' Neek'ach'ihohle', *Jesus Christ*, eh T'oodjht'ay, Neeta', hqosuu' ts'a' daht'ay nuht'aaach'ootaa'aa' t'aaan dahtay nuhtahtsayh, huuhihdlaa ts'a' hqosuu' ts'a' niign dahniil xaah t'aaan huuhqhchaah ts'a' hqo' ch'ah tahdiil xaah. T'oodjht'ay neexantsij' t'aaan hqot'at neets'iniiniign xaa' suunayh neet'aa'ij'aaan hqot'ey nee'eh taat'eel' neet'aaach'oo'ij'aa' t'aaan nts'aa' noo' haatha' ts'a' uutaashaal aanah neeshyüüt hqosuu' ts'a' neet'aaach'ij'aa'.

3 ¹ Ch'ik'eet'üüd'n hqo' duhnij' nihthan, hqot'eh. "*Christian* koht'iin, neexaah hithatdaxoh. Neek'ach'ihohle' Aaneegn' ch'ishyon iin xaah hantey' t'ey noo' uudih hqo' taadiil t'aaan lahhiyuunay eh hiyuuniik ts'a', nuhtah hut-shyaagn k'eetaat, hqo' ch'ah ts'iniithanh. Hqo' xaah ch'ah hithatdaxoh. ² Ch'ehlaadn' iin Baaneegn' k'al'aa' huudiinay xaah, neexaah daq'ch'ah hithatdaxoh: doo iin ts'ahqot'eh hiji'in t'aaan ch'its'aa' tsaadiil nee'eh, hiinihthan, ay iin ch'a' tahshih xaah, T'oodjht'ay eh hithatdaxoh.

³ T'oot'ey Doo Huuhqhchaah ts'a' K'ach'ihohle' Daaneegn' k'eetaat det-shyaak. Dijhtayh ts'a' nuht'aaach'ij'aa' t'aaan doo ts'ahqot'eh niin ch'a' nuhtahshih. ⁴ T'aaan nuh'aanah Neek'ach'ihohle' l'ay eh ts'iniithanh ts'a', nts'a' hqo' tahdiil nuhts'enay hqo' k'eetaat t'axoh dahdi' ts'a' heets'etnayh. T'aaan nts'aa' hqo' tahdiil nuhts'enay hqo' k'eetaat noo' uudiht'ey tahdiil heets'etnayh.

⁵Tthihq̄q̄ Neek'ach'ihohle' ndeeh T'oodjht'ay hq̄qt'at nühxantsiin hee'atnay danh ishiit lay eh danh t'ey nüh'eh nuutaa'aał. Jan chih: tthihq̄q̄ ndeeh *Christ* t'ay' xaa' nił k'eenoo' uudahnay t'aaan k'ahedahtsiidn danh ishiit danh t'ey nüh'eh nuutaa'aał.

⁶*Christian* koht'iin, Neek'ach'ihohle', *Jesus Christ*, Qqsii' eh datdijhtay eh daq̄' ch'ah nühts'enj̄h: "Huuhjhdlaq̄ ts'q̄' *Christian* koht'iin doo iin nts'q̄q̄' hants'uunehtan k'eetaat k'ahel'ay ts'q̄', ts'ohdetniign koht'iin hij̄iin, huuch'a' an' hetdaltth'ih. ⁷Nts'q̄q̄' niign ts'j̄idiin ndeeh nüh'eh dzeltthii' da' hq̄q̄' ch'ah tahdiil nühxon huu' hee'atnayh. Ishiit da' ts'ohdetniign koht'iin k'ats'iilay. ⁸Ndeeh doot'ey needaatah neet'aa'j̄idlah da', ay xaah ch'ah bits'ihuukeet. T'aaan hq̄q̄chaa' ts'atnaa' ch'idq̄' t'aaan neexon xaah needaatah hq̄qsuu' k'ats'inehtaa'. Dziin tah eh tadn tah noo' uudih ts'atnaa', doot'ey k'aneexaah uk'atnahta' xaah. ⁹Hq̄q̄' ch'ah ts'al'j̄i', nts'q̄q̄' niign tsaadiil neets'anh uudaldii xaah. Hq̄q̄' ch'ah ts'al'j̄i' t'oot'ey T'oodjht'ay xaah hetnah koht'iin ts'j̄iiniin eh ayt'oo hq̄q̄j̄i', neets'itahnak xaah nühnts'uunekkat de' t'ey. ¹⁰Ndeeh nüh'eh dzeltth'ii' da', daq̄' ch'ah nühdziinj̄i': "Doo ch'uh'aał iniithan, ay ch'ale' diishii' kaah tatnaał."

¹¹Ch'ehlaadn' iin nühtah ts'anh ts'ohdetniign koht'iin hij̄iin, nah'aat dinee iin hq̄q̄' duudiin shij̄i' hiiniithanh. Hq̄q̄' ch'ah ndziitth'agn. Hq̄q̄' k'eexaan, k'aaduu' lahtthagn' hq̄q̄' niign nühts'enj̄h. ¹²Neek'ach'ihohle', *Jesus Christ*, Qqsii' eh, ay koht'iin ts'q̄' datdijhtay eh daq̄' ch'ah ts'enj̄h, "Nah'aat dinee iin ach'otnihthiidn koht'iin k'atidhahleel t'aaan diishii' ah'aal, ay xaah ch'ah tatnaał."

¹³T'oot'ey nühxon hu', *Christian* koht'iin, sq̄' hq̄qsuu' ts'q̄' niign dahday xaah tii'atnee. ¹⁴Jah dinaht'aa aaneegn' nüht'laats'j̄idlay, ch'ehlaadn' nühtah ts'anh k'a'ik'ahootahthadn le'. Ay koht'iin nühtah eedah de', utnat-shaał, xaah doo jant'ay heetalnayh t'aaan k'at'ey beh footidhahhaal. ¹⁵T'oot'ey nüh'itsidel'ay sq̄' naniich'ahdee. Ay dineh *Christian* koht'iin nlij̄i' ts'q̄', heneek eh uts'itahnak, hq̄qsuu' ts'q̄' niign taadiił xaah.

¹⁶Doo Huuhq̄hchaah ts'q̄' K'ach'ihohle', Doo neeshyüüt hq̄qsuu' ts'q̄' neet'aa'j̄i'aaan, tthihq̄q̄' ay ch'ale' noo' uudiht'ey nühshyüüt hq̄qsuu' ts'q̄' nüht'laach'ootaa'aał, huu'jhdlaq̄ ts'q̄' nił yahch'j̄q̄' niign xaa'. Tthihq̄q̄' Doo Huuhq̄hchaah ts'q̄' K'ach'ihohle' lahtthagn' nüh'eh taat'eel.

¹⁷Shin xaa' shij̄i'la' eh daq̄' jindhiht'at: "*Paul* nühts'q̄' niidachj̄inii'q̄q̄." Nił ch'idanh dinaht'aa niht'adn xaah jant'ay shq̄qsii' aktsayh.

¹⁸Tthihq̄q̄' Huuhq̄hchaah ts'q̄' K'ach'ihohle', *Jesus Christ*, lahtth'agn' hq̄qt'at nühts'itaanak.